

# UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K  
fél évre - - - - - 5 „  
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. c. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

I. évfolyam.

Ujvidék, csütörtök 1910. november 17.

64. szám.

## A cholera és a tuberculosis.

Bécsi orvosi lapokban olvashatjuk, hogy ázsiai choleraiban augusztus hó 26-ikától az első eset óta, október hó 15-ig 283 megbetegedés történt és 139 beteg halt meg. Érthetetlen ugyan, hogy miképpen tudja ezt oly pontosan — hivatalos adatoknak mondja — a bécsi lap és miért nem közlik az ilyen számadatokat sem a napilapok, sem az orvosi szaklapok, még azok sem, melyeket a belügyminiszterium szakközvegyi szerkesztetek. Jellemző közviszonyainkra, hogy szomszédunk mindig jobban tájékozott belügyeinkekről mint mi magunk és előrelátásukat mutatja, hogy állandó figyelemmel kísérik országunkban a cholera állapotát, míg mi legtöbbször a szomszéd községek cholera-betegeinek számát is csak a napilapok tudjuk meg, arról pedig, hogy az országos járvány hogy hullámzik, tisztán képzeletünkre vagyunk utalva. Hiteleseknek fogadva el a közölt adatokat megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy a jelenlegi cholera-járvány, sem a megbetegedések számát, sem a halálesetek számát tekintve nem mondható oly roszindulatúnak, mint azt más járványok alkalmával tapasztalhattuk. 283 megbetegedés szétszórtan, bár sok helyütt és ezek fele halálcis kimenetellel oly arányszám, mellyel — ha ugyan helye van e kifejezésnek, meglehetünk elégedve. Késztelen, hogy e kedvező eredmény elérésében szerepe van közönségünk fejlettebb hygienikus érzékének, hatóságaink erélyének és azon kivételes intézkedéseknek, melyeket országsszerte életbeléptettek, hogy a fertőzés forrásának tekintendő Dunavíztől és a fertőzést terjesztési látszó hajózás ártalmaitól megóvják a lakosságot. És ha szerencsésen véget ér majd az ázsiai cholera veszélye és a miniszterium a cholera elleni védekezés számláját fogja bekérni, ugy nyilvánvaló lesz, hogy háborut viseltünk egy rém ellen és hogy a hadviselés költségei meg is felelnek egy kisebb háboru költségeinek.

Tehát ázsiai cholera, a fekete rém dühöng, 139 ember halt meg két hónap alatt! Es aközben mint szerény ibolya huzódik meg a lapok napihir rovatában egy kis cikkecske, mely azt jelenti, hogy a statisztikai hivatal kimutatása

szerint f. év augusztus havában tüdőgümőkórban 6000 ember halt el Magyarországon! A hir nyomában sehoh látunk elszörnyűködést, nem látunk hatóságai intézkedést, még kevésbbé társadalmi szervezkedést, hogy ezzel az állandóan fennálló, a cholera-t pusztításában messze felülmuló, az utódokba folytatódó, a jövő generációt előre tönkretévó betegség ellen a küzdelmet felvegye. Ez év julius havában néhány kis cikkben hívtam fel társadalmunk figyelmét és főleg jótékony nőegyleteink érdeklődését egy helyi szervezkedés szükséges voltára a tuberculosis leküzdése kevesbitése, céljából. A megelőző politikai küzdelem ugy látszik annyira kimerített mindenkit, hogy a reá eső nyári pihenő időszakában nem volt kedve senkinek akérdéssel foglalkozni. Később közbejött a cholera-veszély, mely újból más irányba terelte a figyelmet! most azonban szükségesnek találok újból megpendíteni azt az eszmét egy tuberculosis ellen védekező helyi egyesület alapítását és pedig alkalmoszerűnek tartom azért mert városunkban december 3-án Rosenberga Augusta a magyar nőnevelés és nemesebb értelmű nőemancipáció lánglelkű, nagytudásu apostolnője szándékozik felolvasást tartani a nő szerepéről a tüdővész elleni küzdelemben. Amit gyenge tollam el nem érhetett, az érdeklődő részvétet, a szeretetteljes gondoskodást a mi saját tüdőbetegeink iránt — hiszen az országos mozgalomban eddig is derekasan kivették hölgyeink részüket — felébresztetni és tette hívni, remélem el fogja érni a felolvasónő ékesszólása és a közvetlenség, melynek hatására mindig számíthatunk, midőn nő szól a nőhöz.

dr. W. K.

## A horvát kérdés

s a szlavóniai magyarság.

II.

A Szlavóniába irányuló vándorlás mindjárt 68 után megindult s különösen a volt katonai határvidék szerb községeit kereste föl. A volt granicsárok a katonai uralom alatt elszoktak a földműves ember fáradságos munkájától; a nekik juttott jelentékeny földterületek jó részét parlagon hagyták s az okszerű, modern gazdálkodásról sejtelmük se volt. A civil állam azonban nem kímélte őket s rájuk rakta adóterheit, úgy hogy a szerb gazda örömmel

üdvözölte a beszivárgó magyar s német telepet, ki fölösleges földjét potom áron megvette, ennek adóterhetét megszabadította s ha volt hajlama rá, megmaradt földjén okosabban gazdálkodni is megtanította. Az olesó földeknek a kivándorlók levelei révén otthon hamar hire szaladt, mivel Magyarországon a boldogulás jóval nehezebb volt, és mivel földet szerezni a magas földárak s óriási kötött bírtokok mellett lehetetlen, évről évre nagyobb számu földéhes kiscgazda jött át a Dráván s nagy számmal voltak — különösen a bácskai svábok közt — kik nyereszkesedési vágyból drágán eladták bírtokukat s az így nyert pénzen jöminőségű, de sokkal olesőbb földeket vettek a Szerémségben vagy Verőce megyében, klesbb mértékben Pozsega s Belovár Körösben is. A horvát statisztika 1880-ban 41.000, 1890-ben 70.000, s 1900-ban 91.000 magyart s 136.000 németet talál a Dráván túl s e számok, mint még érinteni fogjuk a horvát összeírók sovénizmus folytán, a valóságtól messze elmaradnak. A magyar s német elem e rohamos szaporodása, mellyel szemben az uralkodó faj szerepét játszó horvát nép számarányának egyre érezhetőbb esökkenése áll (1881-től 1900-ig 44%-ról 39,7%-ra) annál becsesebb, mert nem mesterkelt, nem hivatalos támogatással elért, hanem természetesen s ma is érvényesülő folyamattal. Természetes, hogy a nagy beözönlés, bármily gazdasági előnyt jelentett is, hamarosan szemet szurt a horvátoknak, kiknek lapjai azóta tele vannak a legvehemensbb és az igazsággal ellenkező támadások az u. „betolakodók“ ellen. A lakosság, különösen a hivatalos közegek ellenséges indulata a legkiáltóbb igazságtalanságoknak tette ki magyaráinkat, különösen azóta, hogy nemzeti öntudatra ébredve nem akarják nyelvüket feláldozni s beleolvadni a szlavóságba, mint az sajnos, az első szörványosan betelepülőkkel megtörtént, hanem követelik azon jogokat, melyeket e magyarországi „elnyomott“ nemzetiségek mindenütt élveznek: beleszólást a község ügyeibe, szavazati jogot, magyar iskolát s a nyelvükön beszélő papot.

Horvátországban a polgári jogok gyakorlása a horvát illetőség megszerzéséhez van kötve. Törvény mondja ki, hogy bizonyos számu év eltelte után az olyan leteleplőknek, ki magát s családját a község megterhelése nélkül el tudja tartani, meghatározott összeg ellenében a községi illetőséget meg kell adni; kijár e jog továbbá minden bevett felekezeti lelkészének s tanítójának. De hiába törvény a törvény, mikor az évtizedek óta lent lakó vagyonos magyar gazda illetőség iránti kérését visszautasítják, a felvételi díjat önkényesen felemelik, a ref. papokat s tanítókat, mivel magyarok, a választói jegyzékbe fel nem veszik, a községi ügyek intézéséből kizárják. Ha a törvény biztosította joggal élve saját (ill. a Julián) költségükön magyar iskola felállítását kéri, megfenyegetik, megbírságozzák az aláírókat s ha mindez nem használ, elintézetlenül hevertetik az aktákat Zágrábban, hol meg a mostani unionista Tomasich kormány, bár egész esomó szabályszerű kérvény van beterjesztve, mindaddig a törvény ellenére egyetlen egy új magyar iskola megnyitását se engedélyezte. Ugyanilyon hosszadalmas

# BOGDÁNY

## és TÁRSA

## UJVIDÉK.

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

Saját házban.

Telefon 988.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítási berendező vállalat.

eljárás, évekig tartó huzavona előz meg egy-egy magyar társaskör engedélyezését is. S ami az egyházat illeti, e tekintetben csakugyan egyedülálló helyzetet látunk. A 14.000 főnyi kalvinisták lelki szükségletét anyanyelvükön látják el a magyarországi egyházmelegyékhez tartozó lelkészek (összesen 15) s itt panaszra nem lehet ok. Amde a sokkal nagyobb számú katolikusok hiába fizetik az egyházi adókat, még a tiszta magyar hívők-ből álló plébániában is horvát az istentisztelet s prédikáció nyelve, s a plébános legtöbb esetben nem is tud vagy nem akar magyarul beszélni. Tudvalevő, hogy a Strossmayer eszméiből telített horvát kath. papság a legfanatikusabb híve a nagy horvát államesszémnek s gyűlölettel van eltelve a magyarság iránt. Bár a kath. egyháznak ősi s igen bölcs álláspontja, hogy a pap a hívők anyanyelvén hirdesse a hit igazságait s vigaszt, Horvátországban mai napig sem tudnak a magyarok a természetes jogukhoz jutni. Sőt előfordul az a felháborító eset is, hogy a pap a szószék-ről politizál s szidja a magyart, nem is szólva a hírlapokban s középtéren folytatott magyarellenes akcióktól. Annak idején országos feltűnést keltett, hogy *Maradék s Nikinci* kath. magyarjai végső elkészesítésükben elhagyták őseik hitét s a reform. vallásra tértek át. A maradéki áttérés főmozgatói maguk mesélték el nekem, mily sokat fáradoztak s mily merev visszautasítással találkoztak mindenütt, midőn a saját költségükön magyarul beszélő káplánt kértek egyházi főlebbvalóiktól; most is a dezanováci magyarok háraban állnak magyarul plébánosukkal, ki nyíltan hirdeti gyűlöletét s szintén kiteréssel fenyegetőzik, ha a zágrábi érsek más plébánost nem nevez ki. De lehetetlen volna felsorolni az üldözésnek, elnyomásnak minden esetét, melyben a *kisebbségben levő horvátok* őket részesítik. Szerencsére most már nem állanak oly elhagyottan, mint még néhány év előtt. A magyar kir. államasutak 13 magyar nyelvű iskolát tartanak fenn nagy áldozatkészséggel. (többek közt Eszéken, Indián, Zimonyban, Rumán, Mitrovicán s Vinkovcén), hová alkalmazottaikon kívül a környékbeli magyarság gyermekei is járnak, az ev. ref. egyház 14, a Julián Egyesület pedig 39 iskolát létesített 82 tanítóval, hol a múlt tanévben már 5371 tanuló nyert oktatást; az *összes magyar iskolákban pedig már a 10.000-re* elérte a tanuló száma.

(Folyt. köv.)

## HIREK.

**Személyi hir.** Matkovits Béla főispán több nap óta városunkban tartózkodik s a közigazgatás menetét alapos megfigyelés alá véve több napon át hivatalvizsgálatot tartott.

**Küldöttség országgyűlési képviselőknél.** Kedden délután *Dr. Könyvadtler Ottó* ügyvéd, városi törvényhatósági bizottsági tag vezetése alatt a második kerületi választók népes küldöttsége jelent meg *Dr. Szlezák Lajos* országgyűlési képviselőnél abból a célból, hogy a járdaépítés által reájuk rótt terheknek enyhítése érdekében hathatósan közbenjárjon. Az országgyűlési képviselő a küldöttséggel azonnal *Dr. Demetovics Vladimír* polgármesterhez sietett, aki megígérte, hogy az ügy szanálása érdekében a szükségeseket meg fogja tenni. Képviselőnk ezzel az újabb tétivel csak tanubizonyosságát

szolgáltatta annak, hogy a választópolgárok jogos, igaz érdekeinek mindenkor jóakaró szószólója.

**Erlich — Hata Ujvidéken.** A frankfurti professor esodaszere kórházunk sebészfőorvosának buzgósága révén végre városunkba is eljutott és dr. *Brezovszky Nándor e hét végén* kezdi meg vele az oltásokat. A esodás gyógyhatású szert, melyet Erlich tanár a legutóbbi időben újra módosított és javított, főorvosunk öccse a budapesti „Charité” polyklinika főorvosa hozza Ujvidékre, aki hosszabb időt töltött Frankfurtban Erlich professornál, személyesen sajátítva el tőle az oltásmódot. *Brezovszky* főorvos a 606 ot nyomban alkalmazásba veszi. A esodaszert itteni hatásairól lesz még alkalmunk beszámolni.

**Városi közigazgatási bizottsági ülés.** Hétfőn folyó hó 14-én városunk közigazgatási bizottsága *Matkovits Béla* főispán elnöke alatt ülést tartott, amelynek tárgyát a rendes havi előterjesztések képezték. Egyben határozatba ment, hogy a város az új főgimnáziumi épület építésének ügyét illetékes helyen megsűrgeti.

**Dohnányi Ujvidéken.** Napról-napra nagyobb méretekben domborodik ki annak a nagyarányú művésznek sikere, melynek középpontjában a világhírű *Dohnányi Ernő* áll. Ami még eddig sohasem történt — a jegyek ugyszólván mind elkelték, pedig még napok választanak el a hangverseny estélytől. A jegyek árusításával *Abraham János* könyvkereskedő van megbizva.

**Kaszinó-estélyek.** A küszöbön álló *családi kaszinó-estélyek* iránt társadalmunkban az eddigienél is nagyobb érdeklődés mutatkozik. Belátta végre a közönség az esték rendezőinek intencióját, hogy itt tulajdonképpen a társadalom divergáló elemeinek összeforrasztásáról van szó, amely nemes törekvés támogatása határozottan társadalmi kötelesség. Az estélyekre a meghívók már széjjel mentek s aki arra igényt tart, de tévedésből nem kapott, forduljon a kaszinó titkárához. Az első ily családi összejövetel e hó 19-én lesz, amely alkalommal *Medzihradsky János* titeli elemi iskolai tanító és neje *Sícha Ella*, mindkettő végzett konzervatorista, fognak hangversenyezni.

**Bucsu Szépligetén.** Vasárnap tartották a Márton napi bucsut Szépliget derék polgárai. Bácskánan ezen leggazdagabb, legszebb közsé-ge valóban mintaképe lehet minden jóra való törekvésnek. A gazdag nép úgy társadalmi, mint gazdasági tekintetben kitűnően van megszervezve s fejlődő gyáripark is van. Takarékpénztára, mely modern *szaakképzett hisztikarral* bír, egyike a vármegye legvirágzóbb pénzintézeteinek. Valóban a község *érdeműs Jęgyzője* s széles látókörű *előjárósága* kiváló sikerrel adminisztrálják a községet, amely *br. Gromon Dezső* kerületének egyik legszebb gyöngye.

**Halalozás.** *Ręgényi István* ékszerész hosszabb betegség után a hó 15. meghalt. — *Róth Ignác* ügynök pártunk tagja kedden kinos szenvedés után elhalálozott. Szerdán az örökletbe költözött *Kleintsek József* városunk régi jóhírnevű kereskedője é etének 78 évében.

**Erzsébet napját** az idén is méltó kegyelettel ülik meg iskoláink. A kir. kath. magyar főgimnáziumban reggel 8 órakor lesz az emlékünnepe, amely alkalommal az ünnepi beszédet *Nyul József* főgimn. tanár mondja.

**Előléptetés.** *Jó Endre* ujvidéki m. kir. adótárnok a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztály harmadik osztályába lépett át.

**Uj szolgabíró.** Bács-Bodrog vármegye főispánja Ujvidékre *Trenka Kálmán* szolgabíró Zsabyarót, hasonló minőségben áthelyezte.

**Szerenád.** Az „Ujvidéki Dalárda” hétfőn, Lipót napjának előestélyén, karnagyát, *Hollós Lipót* szerenáddal üdvözölte. Előadásra kerültek: *Gól János*: Dalosvezéri üdvözlő dal, *gr. Festetics Leó*: Arvaleányhaj és *dr. Horváth Ákos*: Éji dal. A szerenád után kedélyes összejövetel volt a Geiger-féle sör-esernokban.

**A D.M.K.E. ujvidéki osztályának vidéki akciója.** Vasárnap folyó hó 20-án a D.M.K.E. ujvidéki osztálya nevében *dr. Pukovich Sándor* előadást tart *Dunagárdonyban*. A rendezőség, amelynek élén *Knezevics József*, a község fáradhatatlan jegyzője áll, a siker érdekében hathatósan dolgozik.

**Szenzációs sikerű esték az Apolló moziban.** A kitűnő attrakciókkal kedveskedő Apolló-színház eddigi sikereire határozottan ráduplázott hétfői és keddi műsorával, melynek minden száma kitűnő volt ugyan, de a „*Semiramis*” e. drámai felvétel, óriási koncepciójával, mesés kiállításával, valóságos tanulmány számba menő helyzetrajzával s történeti hűségével minden eddigit felülmúlt. A gyönyörű színes felvétel percek alatt gyönyörködtette a zsúfolásig megtelt házat. A műsor 2 nappal azelőtt a vállalat 8 budapesti mozijában gyönyörködtette a közönséget s ime néhány nappal rá, már Ujvidéken van. *Klotz Károly* a vállalat ügyvezető direktora, igen *helyesen cselekszik*, hogy a közönség támogatását ily figyelmesen összeállított *aktuális, fővárosi műsorról honorálja*. Ebben áll a mostani siker titka. Az újabb attrakciók sorából kiemeljük *Mascagni* híres operájának a „*Parasztbecsület*”-nek francia művészek által való bemutatását, amely művészies összeállításával és izléses díszítéseivel mindenestre méltó feltűnést fog kelteni. Megemléstésre méltó a „*Nihilista*” című kép, amely az oroszországi életből veszi tárgyát. Szerepel azonfelül *Pali* is, a mozgófényképszínházak ismert komikusa a műsor keretén belül.

**Kolera mindenütt.** A fekete rém úgy látszik végkép nem akar elmúlni. Alig állt be néhány heti szünet, máris újra felütötte fejét, most pedig igen erős mértékben. *Zomborban* a járvány oly erős mérvet öltött, hogy az összes iskolákban a tanítást fel kellett függeszteni. Koleraesetek voltak azonfelül a közelmult napokban *Dunagárdoson, Jemerinben, Zsabyán*, sőt a közvetlen szomszédságunkban fekvő szerelmeyei *Kamenicán* is. Közönségünk saját jól felfogott érdekében cselekszik, ha a szükséges óvintézkedéseket ezentúl még erősebb mértékben betartja, mert csupán csak így lehet a retentő veszély elterjedését megakadályozni.

**Aranylakadalom.** Az ujvidéki reformátusok által általánosán József bácsinak ismert Singer Lipót és kedves neje folyó hó 14-én este tartották meg 50 éves jó és balsorsban töltött együttlétük illetve házasságuk évfordulóját, mely alkalommal az „Ujvidéki Magyar Asztaltársaság” az ünnepeket meg-ható alkalmi beszéd kíséretében két darab diszes ezüst serleggel lepte meg. Ezek után a huszfőből álló vendégsereg a roskadásig megterített és izletesebbnél izletesebb sült-husféllel megrakott asztalhoz ült s nehogy az asztallába még valamiképp eltörjön s a sok jó a földre hulljon, az ünneplő konyhán ügyességét dicsérve ugyancsak hozzáláttak az asztal terhének megkönnyebbitésére. Itálban sem lévén hiány így a jó fialatok lebbő- getése után a nyelvek feloldódván a felkö- szöntök is csak úgy áradoztak. Tizenegy

# FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 244.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vízvezetési és csatornázási berendezéseket, **lógyszor-világítást, villany- és oróátvitelt**, úgyszintén kűtfűrűst és higienikus berendezést. Minden e szakmába vágó egyéb munkálatot a legutányosabb árban. **Tervek és költségjegyzék díjtalanul.** Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — **Jó munka.**



órákor azonban a társaság még egyszer jókívánatait olímásolva az ünnepeket magukra hagyták, hogy az elmúlt ötven évre emlékezzenek.

**Műt.** Ujvidéktől a nádaljai határig félig kövezett, félig téglázott, szép kocsit vezet. Nádálja, Turja és Bácsszenttamásnak régi óhaja az, hogy ennek az utnak kövezése egészen Szenttamásig történjék, mert esős időben minden forgalom és közlekedés szünetel ezen az uton. Ez ügyben a három község Temerinnel együtt a mult héten küldöttséget menesztett Vojnits István megyei főispánhoz, hogy kérelmüket vegye pártfogásába és eszközölje ki annak megvalósítását. A főispán ur kijelentette, hogy kérelmük a hozzá küldött emlékiratból már ismeretes előtte s megígérte, hogy jogos és méltányos kérésük érdekében mindent meg fog tenni.

**Többek kérdéskódására** szívesen hozzuk az érdeklődők tudomására, hogy a „VITA”-forrás Vasmegyében, Sós-kuton van. A „VITA” pedig latin szó és magyarul „élet”-et jelent. Nevezett gyógyvíz különben gyomor, hólyag és vesebajoknál *mint kitűnő gyógyszer* európaszerre ismereste.

**Hirdetmény.** Az 1888. évi VII. t. c. 211. § valamint a 24500/904. számú m. kir. földmívelésügyi ministeri rendeletre való hivatkozással ezennel közhírré tétetik, hogy Ujvidék sz. kir. város területén a ragadós száj- és körömfájás járványa megállapítatott, miért is a fenthivatkozott törvény és az ehhez kiadott 40000/1888. számú végrehajtási rendelet értelmében felhivatik a város közönsége, hogy a hasított körmű állatok (szarvasmarha, juh, sertés és kecske) marhaleveleit az ujvidéki rendőrkapitányságnak (földszint 4. ajtó) haladéktalanul szolgáltatassa be és az állatok megbetegedését ugyanott, azonnal jelentse be. A hasított körmű állatok közös legelőre hajtása úgy a város területéről való kihajtása, beteg állatok tejének forgalomba hozása és felhasználása tilos, mivel az ilyen tej élvezete embeerekre, de különösen gyermekekre nézve veszélyes. Szálas takarmány, alomszalma és trágyának a város területéről való kivitele lófogatú kocsikon, csak rendőrkapitánysági engedéllyel szabad. — **Filos** végül hasított körmű állatoknak úgy a heti mint országos vásárookra való felhajtása. Az ezen hirdetményben közzétett tilalmak és rendeletek ellen vétők kihágást követnek el és az 1888. évi VII. t. c. vonatkozó szakaszai szerint 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással büntetendők. Ujvidék sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala 1910. évi november hó 9-én. Dr. Stefanovits Zsarkó, főkapitány helyettes.

**A megye újonozási eredménye.** B. Bodrog vármegyében szeptember havában megtartott sorozás alkalmával a felhívott összes állításkötelesek száma mindhárom korosztály-

**VITA FORRÁS**  
SÓSKUT VASMEGYÉ

Természetes hazai gyógyvíz  
Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár Vita forrás a gyomorégetést  
: : azonnal megszünteti. : :

A vállalat tulajdonosa a **CONSUM** Keresk. R-t.

Budapest VII., Teréz-körut 4.

Raktár: Wagner Testvérek cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

## Felhívás.

Folyó évi november hó végén megnyílik az első ujvidéki

### ≡ jég- és kerekas ≡ korcsolya műpálya

kb. 1000 m<sup>2</sup> területen, a modern technika összes vívmányaival felszerelve.

A műpálya egész éven át nyitva lesz, s berendezése olyképp van konstruálva, hogy vegyesen korcsolya és kerekas korcsolyapályának alkalmazható. Megszűnik tehát az az anomália, hogy egy téli szezónban csak pár napig lehet a pályát használni, mert enyhe időben a pálya azonnal kerekas korcsolyapályára változtatható át.

A pályát a külföldön tapasztalt összes modern újításokkal felszereltük, lesz kényelmes, elegáns buffet, kellemes melegedő, alkalmas korcsolyacsatoló helyiségek, villamos világítás, hetenkint katonazene.

Felhívjuk tehát városunk közönségének figyelmét ezen hiánypótló vállalatunkra, s :: egyben jelezzük, hogy ::

bérletekre előjegyzések már most elfogadtnak.

## Kassovitz Zsigmond

szállítási hivatalában,  
Kossuth Lajos-u. 37.

Kiváló tisztelettel:

Első ujvidéki

jég- és kerekas korcsolya műpálya vállalat.

ban 14,689 volt; ebből megjelent 11,139 távolmaradt 3,510, besoroztatott 3,877, kórházba rendeltetett 401, felülvizsgálatra küldetett 132, hadképességi számszázalék 34%.

**A tüdővész pusztítása.** A belügyminiszter jelentése szerint f. é. augusztus havában összesen 4808 egyén halt meg a magyar birodalomban gümőkórban. E számban B. Bodrog vármegye 162, Baja 4, Szabadka 30, Ujvidék 9 és Zombor 11 áldozattal szerepel.

**A hálósobák rémo,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinrel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Herczog István gyógyszerárban Ujvidék, és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

**Balcs zenekolájában Ujvidéken** diplomált tanárok modern zenepedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandíj mellett. A zenekola előkészít fiúiskolai zenekolák vizsgáira.

A kiadóhivatal főnöke: **Trebits Károly.**

## Hirdetések.

### ➡ Férjhez menne ➡

egy teljesen független, gyermektelen 36 éves özv. asszony, rendelkezik készpénzzel, házzal és szép nagy gazdasággal. 40-45 éves, biztos keresettel, vagy bármily állami nyugdíjkepes szolgálattal bíró férfiak pályázhatnak. Levelek: „Szolid asszony” jellegre a kiadóhivatalba címzendők.

1242. szám, 1910. végrh.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1910. évi Sp. I. 761/3. számú végzése következtében dr. Gál Ödön ügyvéd által képviselt Hugó Sándor javára 504 kor. 70 fill. s jár. erejéig 1910. évi szeptember hó 13 án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2400 kor-ra becsült következő ingóságok: u. m.: Meidinger kályhák nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1910. sp. I. 761/3 számú végzése folytán 504 kor. 70 f. tőkekövetelés, ennek 1910. évi május hó 7-ik napjától járó 5%-os kamatai és eddig összesen 120 kor. 20 f. ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken alperes üzletében leendő megtartására 1910. évi november hó 26-ik napjának delelőtti 10. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1910. november hó 8 án.

*Korvath Gusztáv,*  
kir. bír. végrehajtó.

# HAJÓS TESTVÉREK

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szőrmefestés. — Szőrmeoladás. Agytolltisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

FEST

MOS

VEGYTISZTIT

➡ Külön gallértisztító osztály. ➡ olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközölünk.

**A VILÁG LEGJOBB TEAI:**

Udvari szállítója



az angol királynak.  
5 órai teára specialitás a „King's“-Blend az angol királynál.



Ujvidéki Főraktár: Wagner Testvéreknél.

Udvari szállítója



a Wales-i hercegnek.  
Az „U. K.“ tea nagyon kiadós és finom aromájú.

## Eladó tűzifa.

Alsó-kaboli birtokunkon a Duna mellett eladó mintegy 300-ól elsőrendű fűtőtűzifa kisebb és nagyobb mennyiségben.

Értekezni lehet szóval, vagy írásban Rudics Ignác és János földb. tulajdonosokkal Zentán, vagy megbízottjakkal Bránovacsai Györgyel alsó-kaboli birtokukon barmikor.

## Apolló-színház

Ujvidék.

A legegészségesebb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családi műsor! — Kényelmesen :: berendezett, jól szellőztetett helyiség. ::

A képek szilárdak,  
világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van, ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki **Sztraka Menthol** fogszapannját használja.



Ara majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értékezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koronaért 3 drb. 2 kor. bérmenrve küld **Sztraka** gyógyszerész Mohol.

Kapható: *Herczog István* gyógyszerész, *Grosinger János* gyógyszerész, *Klein Oszkár* droguista, *Schosberger Hermann* kereskedőnél Ujvidék.



**Tantál-lámpa**  
a legjobb fémszálas izzólámpa. Árammegtakarítás kb. 50%.  
Fehér fényvel ég. —  
: Razkodásoknak : ellenáll. Igen tartós. Minden helyzetben : kifogástalanul ég. :  
**Nagyobb rendeléseknél magas engedmény**  
Megrendelhető  
**Magyar Siemens-Schuckert-műveknél**  
Budapest, V., Lipót-körút 5.

## Ritka alkalom.

Mindenféle kereskedelmi és ipari célokra alkalmas utcai helyiség portállal a legforgalmasabb helyen 1911. február 1-től kiadó.

Bővebbet: Kron Károlynál (Népbank.)

**Kiadó.**

Az Alkotmány-utcában 51. sz. alatt egy szép utcai lakás még pedig: 2 utcai, 1 udvari szoba, konyha, előszoba, éléskamra és pince; azonkívül egy kis :: udvari lakás. — Bővebbet az ::  
I. Ujvidéki magyar előlegezési egyletnél.

**Modern üzlethelyiség**  
a főtéren (Wagner-palota) azonnal kiadó. Feltételek:  
**Löwy Mátyás és társa**  
divatáruházában  
Ujvidéken, főtéren Erzsébet-szálloda épület.

**EREDETI SZERÉMI HEGYI BOROK**  
eladása 50 litertől feifelé  
hordókban és palaecokban.  
Kész új hordók forrázva állandóan raktáron vannak.  
**Wachtl Imre, kádár**  
Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám (Saját házában).

Alapított 1882. Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

**SUKDOLÁK A.**

**Pétervárad.**

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.  
Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.  
Szolid és pontos kiszolgálás.

## Langen és Wolf

motorgyárának ujvidéki fiókja üzleti helyiségét november 1-től Temerini-utca 1-től Temerini-utca 7. sz. alá helyezte.

Raktára mindenféle technikai cikkekkel fel van szerelve.

## Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Kármán János és Berger Alfréd Ujvidék.

Arany hidmunkák és koronák, műfogak arany és kautschuklemezrel, fogtömések (arany-, ezüst-, porcellán stb.) és foghuzás érzéketlenítéssel. — Vidéki megbízásokat :: 12 óra alatt intézünk el. ::



**STOCK-COGNAC**  
= MEDICINAL =  
szavatolt valódi borpárlat  
**CAMIS és STOCK**  
gőzpároló telepéből  
**Barcola.**

Egyedüli Cognac gőzfőzde, állandó : hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. :  
**Kapható minden jobb fűszerüzletben.**  
Ovakodjunk az utazatóktól.

## Porszívógépkölcsönző vállalat.

Nincs többé por. Nincs többé porolás. Uj üzem:

Elvállalunk: lakások, irodák, kávéházak és vendéglő porszívógépünk által való pormentesítést a következő előnyös kölcsöndíjak mellett.

Egyszeri kölcsöndíj egy gép után egy munkással: Délelőttre 7 k. Délutánra 6 k. Egész napra 12. k. Pérletre egész évre olcsóbb, külön megegyezés szerint.

Porszívógépkölcsönző vállalat

**FISCHER TESTVÉREK**

II. Rákóczi Ferenc-ut 57.

Telefon 244. szám